

Repertuar kapeli wziął się z mojej włości, wyobraźni i gustu. 25 lat wędrówek po wsiach, wertowania dzieł Oskara Kolberga, archiwów KUL i PAN, autorów znanych i nieznanym. Granie ze stuletnim skrzyptkiem to doświadczenie szczególne, muzyczne i duchowe. Zawsze wiedziałem, że istnieje specyficzna nuta narodu, atom muzyczny, rozpoznawalny i nieobliczalny. Znalazłem go na samym początku, stąd Kapela Brodów.

Witek Broda

Zespół zagrał setki koncertów m.in. w Irlandii, Rosji, Rumunii, Francji, Maroku, Estonii, Litwie, Holandii, na Węgrzech i Ukrainie. Nagrywa dla TVP, Polskiego Radia, muzykę teatralną i filmową. Ma na swoim koncie sześć płyt z polską muzyką tradycyjną - świecką i religijną. Koncerty kapeli są przewodnikiem w kalendarzu polskich świąt i obrzędów.

Tel.: +48 691 149 295
www.kapelabrodow.pl
www.youtube.com/user/polishtraditional

Schola WĘGAJTY

SCHOLA WĘGAJTY powstała w styczniu 1994 roku i działa w ramach Stowarzyszenia Węgajty niedaleko Olsztyna. Zespół tworzą śpiewacy, aktorzy, muzycy, plastycy, teatrologi i muzykolodzy pochodzący z 6 krajów europejskich. Schola zajmuje się rekonstrukcją średniowiecznych dramatów liturgicznych, prezentacjami muzyczno-teatralnymi, badaniami nad tradycjami śpiewu liturgicznego i sakralnego, antropologią kultury oraz edukacją i animacją teatralną, muzyczną i plastyczną. Od 20 lat opracowuje i wykonuje najstarsze europejskie zabytki literacko-muzyczno-dramatyczne (rękopisy polskie, francuskie, włoskie, niemieckie). Ma w swoim dorobku i repertuarze siedem łacińskich średniowiecznych dramatów liturgicznych stanowiących kanon tego gatunku, które były prezentowane w wielu krajach Europy oraz głównych ośrodkach kraju. Poprzez połączenie twórczych sił i doświadczeń aktorów, śpiewaków, instrumentalistów, teatrologów, antropologów, plastyków, językoznawców, liturgistów i przedstawicieli innych komplementarnych dziedzin, zespół wypracował unikatowy i rozpoznawalny idiom wykonawczy oraz stylistyczny, oparty na archaicznym i tradycyjnym warsztacie muzyczno-teatralnego. Wykonywane przez Scholę dramaty liturgiczne można zgrupować w kręgi tematyczne: bożonarodzeniowy – Ordo Stellae, wielkopostny – Planctus Mariae i Ludus Passionis, wielkanocny – Ludus Paschalis, starotestamentowy – Ludus Danielis, maryjny Ordo Annuntiatione oraz Cuda św. Mikołaja – Miracula Sancti Nicolai.

WĘGAJTY 1366 - 2016 obchody 650-lecia

Węgajty- od słowa wangus (z języka pruskiego) - las dębowy

Węgajty to wieś w kształcie okolicy, położona w centralnej części gminy Jonkowo. O pierwszych grupach osadniczych, jakie pojawiły się na obszarze zajmowanym przez dzisiejszą wieś świadczy kurhan z wczesnej epoki żelaza. Później dzisiejsze Węgajty wchodziły w skład pruskiej jednostki terytorialno-osadniczej określanej w źródłach średniowiecznych jako „terra Gudicus”. Zorganizowana kolonizacja dotarła tu w wieku XIV. Dokumentem z 5 października 1366 kapituła warmińska przekazała Prusowi imieniem Wiscant trzydzieści łanów na założenie wsi chełmińskiej Hoenberg. Proponowana przez wystawcę nazwa miejscowości nie została chyba przyjęta przez mieszkańców, którzy wkrótce zaczęli ją nazywać Wangaiten. W czasie wojen polsko-krzyżackich w XV i XVI wieku, a w szczególności w okresie wojny trzynastoletniej (1454–1466), wieś została spłądowana, a kilka budynków spalonych. W roku 1770 został przeprowadzony spis lokacyjny, z którego wynika, że dwadzieścia siedem łanów należało do czynszowników, którzy płacili czynsz roczny w wysokości dwieście siedemdziesiąt florenów. W naturaliach dawali na rzecz kapituły po jednym korcu żyta, jednej gęsi, dwie kury i piętnaście jaj. Dodatkowo pełnili pańszczyznę w wymiarze trzech dni w roku od każdego uprawianego łanu. Pozostałe trzy łany należały do sołtysa, którym w 1770 roku był Andrzej Senga. Wieś posiadała swojego kołodzieja i ogrodnika. Pod koniec XVIII i na początku XIX wieku w Węgajtach mieszkał nauczyciel szkoły parafialnej w Jonkowie Mateusz Fabi. Wkrótce też władze pruskie otworzyły we wsi szkołę elementarną. W roku 1858 w szkole tej naukę pobierało ponad stu dwudziestu uczniów (siedemdziesięciu chłopców i pięćdziesiąt dwie dziewczynki). Nauczycielem był wówczas trzydziestoletni Otto Brix. Spis ludności przeprowadzony w 1864 roku wykazał, że w Węgajtach znajdowało się dwadzieścia sześć domów mieszkalnych. Wieś zamieszkiwało sto osiemdziesiąt osiem osób. Mieszkańcy posługiwali się gwarą warmińską. Przed wybuchem II wojny światowej w Węgajtach mieszkało dwieście piętnaście osób. Po wojnie węgajcka szkoła działała do połowy lat siedemdziesiątych. Ostatnim nauczycielem był Kazimierz Załęski. Źródło tekstu: Rafał Zasański, Dzieje Jonkowa i okolic..., Olsztyn, 2006

Sołtysi Węgajt:

Barczewski? do 1939
August (?) Pieczewski (?-1946)
Joachim Bakrowitz (1946-1964)
Wiktor Steffen (1964-1966)
Paweł Zacharewicz (1966-1980)
Edward Skuracz (1981-1989)
Ryszard Górzyński (1990-1993)
Kazimierz Daniszewski (1994-1997, 1998-2001, 2002-2005)
Beata Wiśniewska-Penger (2006-2009)
Reinold Goerigk (2010-2014, 2015-obecnie)

Radni z Węgajt:

Teresa Certa (2001-2005)
Barbara Penger (2006-2010)
Urszula Szymańska (2015 - obecnie)

OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W WĘGAJTACH

Ochotnicza Straż Pożarna w Węgajtach powstała w 1965 roku. Inicjatorem, założycielem i działaczem w pierwszym okresie działalności był miejscowy nauczyciel Kazimierz Załęski (?). Podstawowy sprzęt w postaci motopompy M-400 i zestawu węży otrzymano z Komendy Powiatowej OSP Olsztyn. Przechowywany był w drewnianej wiacie u pana Reinolda Rucha (obecnie w tym miejscu mieszkają Szumańscy). Do pożaru wyjeżdżano furmanką (wozem konnym). Po trzech latach Straż przeniosła się do obecnej remizy. Była to dawna nieużytkowana kuźnia, a właściwie ruina kuźni, którą z pomocą finansową Gromadzkiej Rady Narodowej wyremontowali sami strażacy. W miarę rozwoju wsi do pożarów wyjeżdżano ciągnikiem. Niestety brak jest danych o liczbie wyjazdów, wiadomo jednak, że na terenie sołectwa gaszono osiem zabudowań.

Długoletnimi działaczami OSP byli:

Kazimierz Załęski - pierwszy prezes OSP (2004†),
Bracia Hubert i Erwin Chabrowscy (zam. w Niemczech, naczelnikiem był Hubert),
Tadeusz Gołębiowski (prezes OSP do-1988†)
Ryszard Górzyński (naczelnik 1988-1992)
Helmut Penger (naczelnik OSP do 1990†),
Jan Mariowski (naczelnik, prezes do-2003†)
Piotr Zacharewicz (skarbnik do 1996)

Od 1987 roku OSP (Węgajty posiada adaptowany wóz przyczepiany do ciągnika, przekazany z OSP Mątki oraz motopompę M8/8-P05 wraz z zestawem węży. Stan liczebny strażaków czynnych w całym okresie działalności wynosił około 20 osób z ciągłą rotacją. Strażnica służy miejscowej ludności również jako miejsce spotkań, zebrań i jest organizowanych wiele imprez.

Zarząd:

1996 - 2000

Prezes - Grzegorz Certa
Wiceprezes Nacz. - Reinold Goerigk
Sekretarz - Kazimierz Daniszewski
Skarbnik - Piotr Zacharewicz

2001-2010

Prezes - Piotr Daniszewski
Wiceprezes Nacz. - Reinold Goerigk
Sekretarz - Sebastian Certa
Skarbnik - Penger Artur

2011 - obecnie

Prezes - Reinold Goerigk
Wiceprezes Nacz. - Adam Goerigk
Sekretarz - Sławomir Daniszewski
Skarbnik - Kazimierz Daniszewski

Źródło: <http://ospwegajty.w.interiowo.pl>, informacje strażaków

STOWARZYSZENIE MNIJSZOŚCI NIEMIECKIEJ

ODDZIAŁ WĘGAJT

działa w Węgajtach od ponad 20 lat pod przewodnictwem Marii Steffen. Liczy około 20 członków. W ramach działalności organizowane są przyjęcia choinkowe i wycieczki. Stowarzyszenie udzielało pomocy osobom w trudnych sytuacjach oraz poszkodowanym w zdarzeniach losowych. Stowarzyszenie organizuje także dni mniejszości narodowych, które są okazją do poznania różnych obyczajów i wymiany doświadczeń.

W Węgajtach od 20 lat mieszka **prof. dr hab. Andrzej Martyniak**.

Jego zainteresowania naukowe to głównie renaturyzacja jezior za pomocą metod biomanipulacyjnych, restytucja siei z jeziora Łebsko oraz badania presji kormorana czarnego na rybobstan naszych wód. Profesor jest autorem licznych opracowań i rozpraw naukowych. Aktualnie pod jego kierunkiem prowadzone są badania dotyczące metod ograniczania liczebności kormorana czarnego oraz gatunków ryb uznanych za inwazyjne.

GOSPODARSTWA EKOLOGICZNE W WĘGAJTACH

Thorsten Buth (Węgajty 10) pochodzi z Fryzji. W Węgajtach osiedlił się w 1996 r. Oprócz hodowli zwierząt i wyrabiania serów piecze razowy chleb z mąki żytniej na zakwasie, robi jogurty, masło, twarogi, serniki.

Domowe Przetwory Eli - Elżbieta i Reinold Goerigk

(Węgajty 4) od 2005 roku posiada ekogwarancję Polskiego Towarzystwa Ekologicznego. Posiada w ofercie duży wybór słodkich i słonych przetworów, jest otwarte dla przyjezdnych.

Marcin Skuracz od urodzenia mieszka w Węgajtach i to właśnie tu od 4 lat z Jego garażu regularnie da się słyszeć pomruki rajdówki. Rajdy Samochodowe to Jego pasja, której poświęca dużą część swojego wolnego czasu. Początkowo startował w rajdach KJS, bardzo często zajmując najwyższe miejsce na podium.

W latach 2014 i 2015 uzyskał wiele tytułów, m.in. Mistrza Warmii i Mazur 2014 w klasie K2, czy Mistrza Szutrowego Pucharu AK Warmińskiego 2015. Na początku 2016 r. wraz ze swoim pilotem - Magdaleną Milewską, uzyskali licencję rajdową stopnia „RN” i obecnie startują w rajdach okręgowych zaliczanych do cyklu Szuter Cup 2016. Po dotychczasowych 3 rundach znajdują się na pozycji lidera. Kolejna runda odbędzie się w dniach 27 - 28 sierpnia 2016 r. w Mikołajkach i będzie to 40. Rajd Kormoran, na który serdecznie zapraszają do kibicowania.

WARMIŃSKA SZKOŁKA PIŁKARSKA „MŁODY PIŁKARZ”

(Węgajty 1A) Założona w 2016 roku przez Arkadiusza Jurkiewicza i Mariusza Krecha. Obecnie w szkółce trenuje już 55 młodych piłkarzy i piłkarki w wieku od 4 do 12 lat.

Teatr „Węgajty”

Erdmute i Waclaw Sobaszek W Węgajtach działamy teatralnie od 1982 roku. Najpierw z grupą Olsztyńskiej Pracowni, od 1986 razem z Wolfem i Małgosią Niklausami jako Teatr Wiejski Węgajty, w skład którego weszli niebawem Witold Broda i Kasia Krupka. Robiliśmy spektakle, wyprawy terenowe i seminaria teatralne. W 1996 utworzyliśmy razem z Nelą Lubiancówną zespół Projektu Terenowego, uruchomiliśmy nowe formy działalności: Inną Szkołę Teatralną (działającą od 1997 i tworzącą od 2010 spektakle Teatru Węgajty), projekty teatralne z udziałem dzieci (od „Latającej Światlicy” 2001 aż do warsztatów „Lata w teatrze” 2014-16), międzynarodowy festiwal „Wioska Teatralna” (od 2003), tworzenie spektakli wspólnie z mieszkańcami Domu Pomocy Społecznej - „Teatr Potrzebny” (od 2008) i szlak wystaw „Sztuka w obejściu” obejmujący miejscowości w okolicach Węgajt (od 2008, wspólnie ze Stowarzyszeniem „Ręką Dzieło”). Spektakle: *Historie Vincenza*, *Gospoda ku Wiecznemu Pokojowi*, *Opowieści kanterberyjskie*, *Kalewala*, *Missa pagana*, *Upiorny całun*, *Syncyzyna*, *Woda 2030*, *Ziemia B*, *Ogień kryzys Dworzec Centralny*, *Powietrze e(ks)misje*, *Wielogłos*, *Mniej!*, *Godzina Zero*. Obecnie nasi najbliżsi współpracownicy to: Zofia Bartoszewicz, Joanna Drzewiecka-Kozielska, Iza Giczewska, Emilia Hagelgan, Mieczysław Litwiński, Martin Rosie, Sebastian Świąder, Paulina Miu Zielińska, Kasia Żytomirska.

Dzj. ze zbiorów Pani Małgorzaty Zacharewicz (początek XX wieku)

Dzj. ze zbiorów Pani Marii Steffen (początek lat 70-siątych XXw.)

